

Monumentnummer*: 506280

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 28 april 1998
Kadaster deel/nr: 15006/32

*Monumentnaam***

Emmakerk

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Amsterdam	Amsterdam	Noord-Holland

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Hugo de Vrieslaan	2		1097 ED	Amsterdam		
Hugo de Vrieslaan	4		1097 ED	Amsterdam		
Middenweg	74		1097 BS	Amsterdam		

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
WATERGRAAFSMEER	A	3787		

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

In 1937 - 38 naar traditionalistisch ontwerp van Gijsbert Friedhoff gebouwde Emmakerk met bijbehorende klokkentoren en pastorie. Het kerkelijk ensemble is gesitueerd op een langgerekt kavel grenzend aan de vroegere buitenplaats Frankendael en op de hoek van de Middenweg en de Hugo de Vrieslaan. Bijzonderheden zijn onder meer de basilicale vorm gebruikt voor een protestantse kerk, de toren die het kruispunt accentueert en het gebruik van eenvoudige bouwvolumes.

Omschrijving

Het kerkelijk ensemble bestaat uit een sober vormgegeven basilicaal kerkgebouw op rechthoekig grondplan met bijbehorende vierkante klokkentoren en pastorie, opgetrokken in geel-grijze baksteen en beton onder een samenstel van zadel- en lessenaarsdaken, gedekt met donkergrijze pannen tussen puntgevels met vlechtingen. De rechte goten rusten op eenvoudige schoren en een muizetandlijst. In het verlengde van de driebeukige kerk bevindt zich

een lager bouwvolume van twee verdiepingen en een kapverdieping waar zich vergaderzalen bevinden. Tegen dit bouwvolume aan ligt de pastorie. Opvallend is de positie van de pastorie en de toren, die zich onttrekken aan de axialiteit van het kerkelijk ensemble en zich dichterbij de straatkant bevinden.

Het hoge middenschip heeft een lengte van zeven traveeën met in het midden over vijf traveeën een tiental hoge rechthoekige verdiepte glas-in-loodvensters met afgeschuinde dagkanten. De lage zijbeuken, met één travee tot aan de pastorie doorgetrokken, worden per travee geleed door kleine dubbele glas-in-loodvensters, gescheiden door rechte steunberen. In de doorgetrokken travee aan de zo-zijde bevindt zich een toegangsdeur met diagonaal beschot waarboven een klein rondvenster, rechts hiervan een groot zesledig venster. Op de verdiepingen vierruitsvensters (in oorsprong met kleinere onderverdeling). De zuidwestelijke kopgevel wordt geleed door vensters van verschillende grootte, op de begane grond drie grote segmentboogvensters, op de eerste verdieping drie grote rechthoekige meerruitsvensters en een rond venster en op de tweede verdieping vijf kleine meerruitsvensters.

De hoofdingang gelegen aan de Middenweg bestaat uit drie identieke portalen met hardstenen hoekblokken, segmentboogvormige bovenzijden en dubbele houten deuren met een diagonaal motief en ruitvormige vensters onder drievoudige rollagen. De verdiepte entrees zijn toegankelijk via een brede gemetselde trappartij van zes treden. Boven de deuren bevinden zich drie vensters met glas-in-loodramen in houten kozijnen. Daarboven in de topgevel bevindt zich een hoog en smal verdiept glas-in-lood venster in een gemetselde rondboogomlijsting. Aan weerszijden van de portalen in de zijbeuken een klein verdiept venster.

Terzijde van de kerk aan de Hugo de Vrieslaan, bevindt zich, deels in het zijschip ingebouwd, de hoge toren met een verdiepte ceremoniële ingang met dubbele geprofileerde paneeldeuren en daarin een half rond venster met glas-in-loodramen in een radiale onderverdeling. Op diverse hoogten in de toren zijn kleine verdiepte vensters zichtbaar en bovenin bevindt zich aan de vier zijden een met siermetselwerk gevulde cirkel met vergulde handwijzers en uurblokken. De toren wordt afgesloten met een houten kroonlijst en bekroond met een houten achthoekige klokkenstoel, een ijzeren omheining en, op de punt, een windwijzer in de vorm van een vergulde vis (Ichtus-symbool).

Het interieur van de kerk wordt gekenmerkt door simpele harmoniërende geometrische volumes en opvallende licht- en ruimtecontrasten. De kerkzaal bestaat uit een breed middenschip met een vlakke houten balken zoldering en wordt door slanke grindbetonnen kolommen gescheiden van de zijbeuken die overwelfd worden door halve gedrukte tongewelven en een lambrisering bevatten van staand beschot. In het oorspronkelijke ontwerp is voorzien in een naar de koorzijde aflopende houten kerkvloer met brede zijpaden tussen de kerkbanken en een verhoogd koor met houten kansel waarin ruitvormig en verticaal beschot is opgenomen. Aan weerszijden van het koor een houten deur met ruitvormig beschot. Aan de korte ingangszijde bevindt zich ter hoogte van de bovenkant van de zijbeuken een balkon. De gepleisterde wand van de tribune is gegolfd.

In het inwendige van de ingangspartij bevindt zich op een axiale plattegrond de grotendeels in baksteen uitgevoerde keizerlijke trap naar de tribune. De rondboog doorgangen worden geaccentueerd door een bakstenen rondboogomlijsting. De traptreden zijn op de hoeken afgerond. De bakstenen vloer heeft een visgraatmotief.

In de ruimte tussen kerk en pastorie bevinden zich vergaderzalen met onder meer ingebouwde kasten.

De twee bouwlagen tellende pastorie aan de zuidzijde is opgetrokken op een rechthoekig grondplan onder een

zadeldak met dakkapellen. Aan de zijde van de Hugo de Vrieslaan een rechthoekige uitgebouwde erker waarboven een balkon met ijzeren hekwerk. Aan de noordzijde eveneens een uitbouw. De gevels worden geleed door houten meerruitsvensters. Zijgevel met entree bestaande uit een houten deur met ruitvormig beschot in een brede bakstenen sieromlijsting, waarboven een klein rondvenster. In de top een klein balkon met ijzeren hekwerk. Aan de zuidzijde van de pastorie bevindt zich een garage met segmentboogvormige dubbele houten deuren met diagonaal beschot.

Waardering

Het kerkelijk ensemble van de Emmakerk met bijbehorende toren en pastorie is van algemeen belang vanwege de architectuur- en cultuurhistorische waarden als kenmerkend voorbeeld van de traditionalistische architectuur beïnvloed door de Scandinavische, vroeg-christelijke alsmede eigentijdse bouwkunst en gaaf voorbeeld van het vooroorlogse oeuvre van Friedhoff. De Emmakerk met markante hoog oprijzende toren is tevens van grote situationele waarde vanwege de beeldbepalende ligging op de hoek van de kruising Middenweg-Hugo de Vrieslaan, grenzend aan de voormalige buitenplaats Frankendaal.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk